

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0545 van 2 februari 2016
in de zaak 1314/0359/A/4/0332

In zake: de vzw **MILIEUFRONT OMER WATEZ**, met zetel te 9700 Oudenaarde,
Kattestraat 23

vertegenwoordigd door de heer L.D.B.

verzoekende partij

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Veerle TOLLENAERE
kantoor houdende te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 24 januari 2014, strekt tot de vernietiging van:

- het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen van 8 november 2013 waarbij aan de Vlaamse Milieumaatschappij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor het aanleggen van een dijklichaam met knijpconstructie ten behoeve van de uitbouw van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Moenebroekbeek;
- het besluit van 25 februari 2009 van de dienst MER van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie waarbij ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een MER toegekend wordt voor het project "Aanleg van 3 GOG's op de Molenbeek Zandbergen te Geraardsbergen";
- de beslissing van 19 maart 2013 van de dienst MER van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie waarbij de voorgaande ontheffingsbeslissing van 25 februari 2009 verlengd wordt.

De bestreden beslissingen hebben betrekking op de percelen gelegen te 9570 Lierde, Brugstraat - Triepstraat en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie A, nummer 339f en afdeling 3, sectie A, nummer 1e8.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De behandeling van de vordering die initieel werd toegewezen aan de eerste kamer, werd op 29 oktober 2015 toegewezen aan de vierde kamer.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 24 november 2015, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Nathalie DE CLERCQ heeft verslag uitgebracht.

De heer L. D.B. die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Klaas DE PAUW die loco advocaat Veerle TOLLENAERE verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en van het Procedurebesluit hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. FEITEN

1.

Op 16 mei 2013 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de Vlaamse Milieumaatschappij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied aan de Moenebroekbeek” (hierna: GOG “Moenebroekbeek”).

Volgens de beschrijvende nota (bijlage 11 administratief dossier) heeft de aanvraag betrekking op de aanleg van een derde gecontroleerd overstromingsgebied, met name het GOG “Moenebroekbeek”, in het stroomgebied van de Molenbeek-Zandbergen. Twee andere overstromingsgebieden, met name GOG “Molenbeek” en GOG “Ophasseltbeek”, zijn reeds vergund en uitgevoerd. De aanleg van de drie voormelde gecontroleerde overstromingsgebieden beoogt het aanpakken van de wateroverlast binnen het stroomgebied van de Molenbeek-Zandbergen.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 mei 1978 vastgestelde gewestplan ‘Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem’, gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkaveling.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 19 juli 2013 tot en met 19 augustus 2013, dient de verzoekende partij een bezwaarschrift in.

Het agentschap Natuur en Bos adviseert op 22 juli 2013 als volgt:

“ ...

Bespreking stedenbouwkundige vergunning

De aanleg van dit bufferbekken is de laatste van de 3 die worden aangelegd in deze vallei, om stroomafwaartse wateroverlast te voorkomen of te beperken.

Tot voor kort waren deze percelen opgehoogd en was deze inrichting niet mogelijk. Ten gevolge van een herstel van het oorspronkelijk reliëf, kan dit bufferbekken ook ingericht worden.

Omwille van het reliëfrijke gebied en de erosiegevoeligheid van opwaartse percelen, wordt er een sedimentvang voorzien, zodat het bufferbekken zich niet te snel zou opvullen met sediment waarbij de waardevolle vegetatie zou verstikken. De sedimentvang moet regelmatig nagekeken worden en tijdig afgegraven worden, zodat het steeds werkzaam is.

Bij de uitvoering van de werken moet er zorgvuldig omgegaan worden met de bestaande kleine landschapselementen: meidoornhaag, wilgen.... Deze moeten voldoende beschermd worden zodat ze niet beschadigd worden.

Conclusie

*Op basis van bovenstaande uiteenzetting verleent het Agentschap voor Natuur en Bos een **gunstig advies mits naleving van de volgende voorwaarden**:*

- De bestaande klein landschapselementen mogen niet beschadigd worden gedurende de uitvoering van de werken*
- De sedimentvang moet tijdig geruimd worden, zodat het steeds werkzaam blijft*

De vergunningverlenende overheid kan de vergunning slechts toekennen mits naleving van deze voorwaarden omwille van de volgende direct werkende norm:

- Artikel 16 Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997*
- “ ...”

Het advies van de directie leefmilieu van de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Oost-Vlaanderen adviseert op 2 augustus 2013 luidt als volgt:

“ ...

Deze adviesvraag omvat :

- een wateradvies voor bouwwerken in de buurt van een 2^e categorie-waterloop in het kader van de watertoetsprocedure;*
- een advies met het oog op het machtigen van werken in een onbevaarbare waterloop.*

Volgende werken worden binnen de bedding van een onbevaarbare waterloop voorzien : het inrichten van een bufferbekken op de waterloop.

2. Motivering

Dit perceel is gelegen langs de Moenebroekbeek/Molenbeek (waterloop nr. 5.160 van 2de categorie), met als wettige afmetingen : bodembreedte : 1,25 m en diepte : 1,50 m.

Het perceel bevindt zich volgens de overstromingskaarten binnen een effectief overstromingsgevoelig gebied en binnen een recent overstroomd gebied (toestand 21

maart 2011).

De werken kaderen in het globaal project ter voorkoming van wateroverlast op het stroombekken van de Molenbeek (waterloop 5.160), dat door de VMM wordt uitgevoerd. Meer stroomafwaarts van de Moenebroekbeek, t.h.v. de Varingstraat en op de Ophasseltbeek (waterloop 5.161 van 2de categorie) werden reeds bufferbekkens ingericht.

De aanvraag omvat de plaatselijke herprofilering en verdieping van de waterloop, de oprichting van een dwarsdijk met noodoverlaat, een knijpconstructie met regelbare schuif en een sedimentvang, alsook de aanleg van de nodige oeverversterkingen.

De geplande werken situeren zich binnen de 5 m-zone zoals beschreven in art. 17 van de wet van 28 december 1967.

Aangezien de aanvraag tot doel heeft het waterregime van de vallei van de Molenbeek beter te beheersen, is zij verenigbaar met de doelstellingen en beginselen voorzien in artikel 5 en 6 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden van dit besluit.

3. Besluit

Artikel 1

Gunstig advies wordt verleend betreffende de stedenbouwkundige aanvraag uitgaande van de VMM voor het aanleggen van een wachtbekken en sedimentvang op gronden gelegen te Lierde (Deftinge), Brugstraat/Triepstraat.

Artikel 2

Indien de stedenbouwkundige vergunning wordt afgeleverd, geldt dit besluit tegelijk als machtiging voor het uitvoeren van werken aan de waterloop. De machtiging tot het inrichten van een bufferbekken op de Molenbeek/Moenbroekbeek (waterloop 5.160 van 2de categorie) wordt dan verleend onder de volgende algemene en bijzondere voorwaarden:

ALGEMENE VOORWAARDEN

...

BIJZONDERE VOORWAARDEN

- 1. De werken dienen uitgevoerd te worden overeenkomstig de plannen opgemaakt door ir. Karel Leliaert, dd. 15 mei 2013, dossiernr. L4710 10002 G.*
- 2. Indien de wanden van het afwaartse gedeelte tussen de uitstroomconstructie en de overwelving van de N42 Gentstesteenweg, niet op een natuurlijke wijze in stand kunnen worden gehouden, dienen de nodige oeverversterkingen te worden aangebracht.*
- 3. De uitgevoerde werken (sedimentopvang, dijken, doorstroomconstructie, ...) zullen worden onderhouden door de VMM, afdeling Operationeel Waterbeheer.*

...”

De Coördinatiecommissie Integraal Waterleid (CIW) adviseert op 1 augustus 2013 voorwaardelijk gunstig:

“ ...

Ligging

Het geplande GOG bevindt zich in het Denderbekken. Volgens het gewestplan is de bestemming van de projectlocatie 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied'. De biologische waarderingskaart geeft aan dat er biologische waardevolle watergebonden natuur (rietvegetatie, vochtig wilgenstruweel) op de site voorkomt.

Uit de watertoetskaarten blijkt dat de projectlocatie mogelijk en effectief overstromingsgevoelig, niet infiltratiegevoelig en zeer gevoelig voor grondwaterstroming is.

Relevante bepalingen uit het (deel)bekkenbeheerplan

Het project is onderdeel van de actie A15 'Realiseren acties voortkomend uit de OWKM Molenbeek (Zandbergen)' uit het bekkenbeheerplan van het Denderbekken.

Analyse

Art.8§4 van het Decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat, wanneer een vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma onderworpen is aan een milieueffectenrapportage, de analyse en evaluatie van het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren in dat rapport geschiedt.

Voor het project 'Aanleg van 3 GOG's op de Molenbeek Zandbergen te Geraardsbergen werd een ontheffing van de project-MER-plicht gevraagd. Op 25 februari 2009 werd een ontheffing verleend voor een termijn van 4 jaar. In een schrijven van 19 maart 2013 bevestigt de dienst MER dat de ontheffing niet vervallen is en er geen nieuwe ontheffing of project-MER moet worden opgemaakt. Onderstaande analyse is onder meer gebaseerd op de elementen uit de MER-ontheffingsaanvraag.

Oppervlaktewater- en grondwaterkwantiteit

Ten gevolge van de aanleg van het GOG Moenebroekbeek wordt een bijkomende berging voor overstromingswater van 105.500 m³ gecreëerd, waardoor het risico op wateroverlast zal afnemen. Dit is een positief effect.

Wijzigingen in het grondwaterpeil kunnen optreden als gevolg van een gewijzigd overstromingsregime. Gelet op het feit dat de bergingsduur van het overstromingswater kort is (grootteorde van enkele uren tot maximaal enkele dagen) wordt geen verandering van het grondwaterpeil verwacht ten gevolge van het gewijzigd overstromingsregime. Langs de sedimentvang wordt een drain voorzien om kwelwater en het water van afgesneden draineringsbuizen op te vangen. Deze drain moet voldoende ondiep geplaatst worden om grondwaterdrainage te vermijden.

De nieuwe onderhoudswegen worden aangelegd in een waterdoorlatend materiaal (steenslag). Het hemelwater dat op deze nieuwe wegen terecht komt kan bijgevolg infiltreren naar de ondergrond of afstromen in de onverharde randzones en daar infiltreren.

Globaal gezien worden er geen betekenisvol nadelige effecten op de oppervlaktewater- en grondwaterkwantiteit verwacht.

Oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit

Ter hoogte van het GOG Moenebroekbeek was een stortplaats aanwezig. Analyseresultaten toonden aan dat het grondwater er niet verontreinigd is als gevolg van de stortplaats. Gezien de aanwezigheid van ondiepe kleilagen wordt ten gevolge van overstromingen geen wijziging in de grondwaterkwaliteit verwacht.

Het gewijzigd stromingsregime bij vulling van het gebied kan stroomopwaarts sedimentatie en afwaarts verhoogde erosie veroorzaken. Dit kan een tijdelijk effect hebben op de waterkwaliteit in de Molenbeek stroomafwaarts. Het effect is echter verwaarloosbaar gezien het tijdelijke karakter ervan.

Bovendien wordt een sedimentvang aangelegd wat de waterkwaliteit van de Moenebroekbeek stroomafwaarts ten goede komt.

Indien de regelgeving van het Vlarebo en Vlarema inzake grondverzet nageleefd wordt, worden geen betekenisvolle nadelige effecten op de oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit verwacht. Voor wat betreft de sedimentvang dient eveneens de relevante regelgeving voor het afvoeren van slib gerespecteerd te worden.

Globaal gezien worden er geen betekenisvolle nadelige effecten op de oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit verwacht.

Watergebonden natuur en structuurkwaliteit

De doorlaatconstructie is uitgerust met een schuif. Onder normale omstandigheden (wanneer de schuif volledig of gedeeltelijk open staat) is vismigratie mogelijk. Enkel wanneer de schuif volledig gesloten is, is tijdelijk geen vismigratie mogelijk. Dit wordt als een niet betekenisvol nadelig effect aanzien.

In de MER-ontheffingsaanvraag wordt aangegeven dat er geen betekenisvol nadelige effecten te verwachten zijn op de aanwezige watergebonden natuur.

Ter hoogte van de doorstroomconstructie en de noodoverlaat wordt de Moenebroekbeek lokaal verstevigd met steenbestorting. De taluds van de sedimentvang worden voorzien van oeverbescherming met biodegradeerbare weefsels. De voorziene oeververdedigingen zijn lokaal van aard en gezien de specifieke locatie ervan (nabij de doorstroomconstructies en noodoverlaat) wordt de plaatsing ervan aanvaardbaar geacht.

Toetsing van de beoordeling en het voorstel aan de doelstellingen en beginselen van artikel 5 en 6 van het decreet

De beoordeling en het voorstel voldoen aan de 6^e doelstelling van het decreet Integraal Waterbeleid met name: 'het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat : d) de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, worden teruggedrongen'.

De ingreep voldoet aan het standstillbeginsel.

De beoordeling is niet in strijd met de overige doelstellingen en beginselen van het

decreet Integraal Waterbeleid.

... ”

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Lierde adviseert op 4 september 2013 gunstig. Op 9 oktober 2013 werd opnieuw een gunstig advies verleend, dat luidt als volgt:

“ ...

Gelet op de evaluatie van het bezwaarschrift dat verwijst naar :

- Aantasting aan de landschappelijke structuur door de aanleg van een dijk,*
- Beperking van de landschappelijke structuur van de valleigronden*
- De in de aanvraag vermelde werken en handelingen dienen enkel om de woonwijken en woningen te beschermen,*
- Erosie stroomopwaarts,*

Dit bezwaarschrift is deels gegrond :

Het betreft een open weiland die reeds jaren geen landbouwdoeleinden meer geeft , het functioneert reeds op lange termijn alsof het een natuurgebied , op deze locatie zijn reeds geruime tijd geen graasdieren noch weide afsluiting te bemerken.

Volgens de bouwplannen is er een dijklichaam voorzien van minstens 30m die echt wel onontbeerlijk is , dit teneinde bij overstromingen het gebied zoveel als mogelijk te kunnen bufferen en op haar beurt met vertraagde afvoer langzaam te kunnen evacueren stroomafwaarts richting Dendervallei.

Het standpunt betreffende de aanleg van 2 onderhoudswegen in het bezwaarschrift kan worden bijtreden , er is tevens een zone voorzien parallel met de sedimentvang en de Triepstraat waardoor het landschappelijk valleigebied op die manier wordt geschaadt.

Omtrent de bescherming van de woonwijken en bestaande woningen is het uiteraard de essentie dat deze maximaal worden beschermd.

In het bezwaarschrift is er sprake van erosie stroomopwaarts , we kunnen niet begrijpen of er hier een probleem zou zijn , volgens de topografische kaarten zijn er in de omgeving over een ruime afstand van ongeveer 700m in noordelijke richting weilanden voorzien.

Overwegende dat naar aanleiding van de overstromingen in november 2010 in de dendervallei van Geraardsbergen door de Minister van Vlaams Milieu de opdracht werd gegeven om aan de aanpalende gemeenten op korte termijn ideale locaties te gaan onderzoeken en om op eigen terrein zoveel als mogelijk overstromingsbuffergebieden te kunnen realiseren zodat op die manier voldoende hemel- en oppervlaktewater kan worden gebufferd;

Overwegende dat recent stedenbouwkundige vergunningen werden verleend voor het bouwen van twee gecontroleerde overstromingsgebieden in het stroomgebied van de Molenbeek op het grondgebied van Geraardsbergen en Lierde , voor de uitbouw van buffering in de Eekhoutdries;

Overwegende dat het een ideale locatie aan de Moenebroekbeek te Lierde is , gezien de

grote oppervlakte en de buffercapaciteit en dat op die manier het bestaand woonlint meer gevrijwaard zou kunnen zijn van ingevolge mogelijke toekomstige overstromingen;

Gezien de sedimentvang zich situeert achter de moenebroekbeek in westelijke richting zal de plaatselijke uitgraving in het omgevende landschap niet zichtbaar zijn;

Gezien er in de omgeving weinig woningen aanwezig zijn , blijft de impact van de te aan te leggen GOG beperkt;

Gelet dat de dijk parallel niet de Gewestweg N42 wordt voorzien en er een beperkte barrièrewerking is , gebeurt er een beperkte versnippering /versnijding van de vallei;

Gezien de realisatie van de GOG duidelijk een positief effect is ten gevolge van het verminderd overstromingsrisico en op zich weinig ingrijpend is kan er geen sprake zijn van aanzienlijke milieueffecten;

Overwegende dat de werken kaderen in een betere wateroverlastbeheersing die de natuur ten goede komt;

Overwegende dat dit GOG Moenebroekbeek kadert in het plan om drie GOG's aan te leggen in het stroomgebied van de Molenbeek-Zandbergen, maar dat omwille van juridische redenen de procedure voor het GOG Moenebroekbeek werd stopgezet vóór de aanvraag stedenbouwkundige vergunning, omdat dit pas kon worden gerealiseerd als de percelen niet meer gerechtelijk bezwaard waren;

Overwegende dat het stroomgebied van de Molenbeek reeds meermaals aanleiding heeft gegeven tot aanzienlijke wateroverlast in de stroomafwaartse delen op het grondgebied van Geraardsbergen;

Overwegende dat de bouw van dit GOG in combinatie met de twee reeds gerealiseerde GOG's tot doel heeft de schade veroorzaakt door de wateroverlast in het afwaartse deel van de Molenbeek grondgebied Geraardsbergen te beperken;

Overwegende dat in het verleden overstromingen zich voordeden ter hoogte van de N42, de woningen langsheen de Triepstraat en stroomopwaarts aan de Watermolenstraat;

Overwegende dat de opmaak van dit GOG Moenebroekbeek de procedure ontheffing van de project-MER-plicht heeft doorlopen en er op regelmatige tijdstippen overleg geweest is met de gemeente Lierde waarbij rekening werd gehouden met de geformuleerde opmerkingen;

Overwegende dat in de aanvraag ontheffing Mer-plicht de disciplines bodem — grondwater — oppervlaktewater — fauna en flora — landschap, erfgoed en archeologie — mens en ruimte werden getoetst en dat de effecten op het landschap, erfgoed en archeologie verwaarloosbaar zijn, alsook er geen significante effecten te verwachten zijn ten aanzien van de mens (wonen, recreatie, landbouw en mobiliteit);

Overwegende dat de ingenomen oppervlakten van die grootteorde zijn dat ze een gering verlies aan landbouwgronden inhoudt en dat de gronden die onder water kunnen komen weilanden zijn die in realiteit een verwaarloosd terrein is, dat bijgevolg de impact voor de landbouw verwaarloosbaar is;

Overwegende dat de aanleg van de GOG's een zeer positief effect hebben op de overstromingsproblematiek;

Overwegende dat de aanleg van het GOG bestaat uit de bouw van een doorlaatconstructie, een dwarsdijk en een sedimentopvang, het kappen van 11 populieren en oeverversteving;

Overwegende dat de aanleg van het GOG geen aanleiding geeft tot noemenswaardige wijziging van de waterhuishouding;

Overwegende dat de aanleg van het GOG een actiepunt is in het Bekkenbeheersplan van het Denderbekken;

Overwegende dat uit recente cijfers van de VMM blijkt dat de waterkwaliteit van de waterlopen in het studiegebied zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts over het algemeen van goede kwaliteit is;

Overwegende dat de verhoogde sedimentatie wordt opgevangen door het voorzien van de nodige slibopvang, maar er in het dossier nergens bepaald wordt wat er met het slib zal gebeuren en wie hiervoor verantwoordelijk is, het aangewezen is dat het onderhoud en de ruiming van het slib gebeurt door de VMM;

Overwegende dat wij als CBS ivm het bezwaarschrift beperkt gevolg kunnen geven , ook al zou het gedeeltelijk gegrond kunnen zijn , kunnen wij dit standpunt maar gedeeltelijk bijtreden en dienen wij uiteindelijk prioriteit te geven om dit project te realiseren;

...”

De verwerende partij beslist op 8 november 2013 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden. De verwerende partij motiveert zijn beslissing als volgt:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan AALST - NINOVE - GERAARDSBERGEN - ZOTTEGEM (KB 30/05/1978) gelegen in een agrarisch landschappelijk waardevol gebied.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van art. 11.4.1. + 15.4.6.1. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

...

Ligging volgens het uitvoeringsplan + bijhorende voorschriften

Niet van toepassing.

Ligging volgens verkaveling

Niet van toepassing.

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag.

Het gewestplan is van toepassing.

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften want de

bestemming van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied komt niet in het gedrang. Aldus bestaat hier geen gewestplanstrijdigheid.

De aanvraag zorgt ook niet voor een aantasting van het landschappelijke waardevolle gebied.

Dit door het voorzien van de dijk juist naast en parallel aan de gewestweg. De hoogte van de dijk is ook beperkt en sluit aan bij de hoogtes van de omliggende straten.

De sedimentvang sluit aan bij de Moenebroekbeek, wat niet opvalt in het landschap.

De onderhoudswegen worden uitgevoerd in steenslag en zijn doorgroeibaar, zodat ze een natuurlijk karakter hebben en niet opvallen in het landschap.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

Niet van toepassing.

...

HET OPENBAAR ONDERZOEK

...

Het bezwaar handelt over:

- 1. Het landschappelijk karakter van deze unieke laaggelegen vallei zal door de aanleg van een dijk terug aangetast worden;*
- 2. Door manipulatie van dit proces gaat deze typisch landschappelijke structuur verloren; Er wordt meer gesedimenteerd;*
- 3. De werken hebben geen uitstaans met de bestemming waarin ze gelegen zijn. De in de aanvraag vermelde werken en handelingen dienen enkel om de woonwijken en woningen te beschermen;*
- 4. Erosie stroomopwaarts.*

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

Standpunt college van Burgemeester en Schepenen :

Het betreft een open weiland dat reeds jaren geen landbouwdoeleinden meer heeft ; het functioneert reeds op lange termijn alsof het een natuurgebied is; op deze locatie zijn reeds geruime tijd geen graasdieren noch weide afsluiting te bemerken.

Volgens de bouwplannen is er een dijklichaam voorzien van minstens 30m die echt wel onontbeerlijk is , dit teneinde bij overstromingen het gebied zoveel als mogelijk te kunnen bufferen en op haar beurt met vertraagde afvoer langzaam te kunnen evacueren stroomafwaarts richting Dendervallei. Het standpunt betreffende de aanleg van 2 onderhoudswegen in het bezwaarschrift kan worden bijtreden, er is tevens een zone voorzien parallel met de sedimentvang en de Triepstraat waardoor het landschappelijk valleigebied op die manier wordt geschaad.

Omtrent de bescherming van de woonwijken en bestaande woningen is het uiteraard de essentie dat deze maximaal worden beschermd.

In het bezwaarschrift is er sprake van erosie stroomopwaarts, we kunnen niet begrijpen of er hier een probleem zou zijn, volgens de topografische kaarten zijn er in de omgeving over een ruime afstand van ongeveer 700m in noordelijke richting weilanden voorzien.

Dit bezwaarschrift is deels gegrond.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar gaat hier niet mee akkoord:

Standpunt gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar:

- 1. Voor de aanleg van het GOG is een dwarsdijk noodzakelijk. Deze dwarsdijk wordt zo dicht als mogelijk aangelegd tegen de N42 om de landschappelijke hinder te beperken. De kruinhoogte van de dijk komt niet hoger dan de aanpalende straten, met name de Triepstraat en de Broekstraat. De dijk wordt aangelegd met een helling van 12/4 met taluds die ingezaaid worden met een grasmengsel. De dijk is zodoende gelijkaardig aan deze die in de naburige vallei van de Ophasseltbeek werd aangelegd (zie foto1).*

De onderhoudswegen voor de ruiming en het onderhoud van de sedimentvang zijn noodzakelijk voor een vlotte ruiming. De dienstwegen worden aangelegd in steenslag, eveneens gelijkaardig aan deze die aangelegd is langs de sedimentvang van de Ophasseltbeek (zie foto 2). De visuele impact is beperkt daar het gaat om steenslag waarbij een beperkte plantengroei doorheen de steenslag mogelijk is. De steenslag is immers enkel noodzakelijk om te zorgen voor voldoende draagkracht om de ruimingsmachines te dragen.

De voorziene ingrepen in het landschap worden op en doordachte plaats nabij een harde infrastructuur, namelijk de gewestweg en nabij de noordelijke bebouwing aangebracht. Zodoende integreert de aanvraag zich in deze omgeving en wordt het landschap nauwelijks aangetast.

...

Figuur 1: dwarsdijk GOG Ophasseltbeek (13 september 2013)

...

Figuur 2: onderhoudsweg langs de sedimentvang Ophasseltbeek (11 september 2013)

2. Hiervoor verwijzen we naar bijlage 4 'Nota ruimtelijke impact':

'het overstromingsgebied wordt enkel ingeschakeld bij hoogwaterperioden met kans op wateroverlast stroomafwaarts. Voor buien met een beperkte terugkeerperiode, zijnde < 5 jaar, kan worden aangenomen dat de overstromingsgebieden beperkt zullen aangesproken worden. Voor een bui met terugkeerperiode 5 jaar wordt het GOG's Moenebroekbeek aangesproken vult zich tot +25,91mTAW (70cm onder het maximum vulpeil)).

Bij een bui met terugkeerperiode 20 jaar wordt het GOG volledig ingeschakeld.

Door het feit dat de vulling met een lage frequentie en met een beperkte vulduur gebeurt, is er geen impact te verwachten op de landschappelijk structuur. Het wachtbekken treedt enkel in werking bij piekafvoeren waarbij enkel het absolute piekdebiet wordt afgetopt. Bij hoge afvoeren, zonder enige gecontroleerde vulling, zal de beek nog steeds zijn hoge afvoer met zijn schurende werking kunnen behouden. Enkel wanneer de beek uit zijn oevers dreigt te treden, wordt er effectief geknepen en treedt water opwaarts de doorstroomconstructie buiten de oevers.

Het effect van de onderwaterzetting op ecologisch vlak wordt uitvoerig beschreven in het MER-ontheffingsrapport (p.93).

Voor wat betreft het effect afwaarts de doorstroomconstructie wordt deze ook beschreven in het MER-ontheffingsrapport.

Deze vermeldt onder andere:

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat afwaarts het GOG Moenebroekbeek de overstromingsfrequentie zal afnemen. Zoals beschreven in de discipline oppervlaktewater is het streefdoel het behoud van natuurlijke overstromingen, maar deze zullen beperkt worden in omvang zodat ze geen schade met zich meebrengen.

Daar het GOG enkel functioneert bij extreme afvoeren, zal deze pas functioneren wanneer het water in het natuurgebied reeds buiten de oevers is getreden. Het hermeanderingsproces, overstromingen, sedimentatie van grondpartikels, de verplaatsing en aanvulling van oeverwallen en het uitschuren van komgronden worden dus zeker niet significant gewijzigd.

2. Zoals beschreven in het voorontwerp worden de drie GOG's gemodelleerd en ingepland voor de bescherming van infrastructuur in het stroomgebied van de Molenbeek-Zandbergen. Onder de infrastructuur vallen zowel woningen, straten en hoeves. De GOG's, waaronder die van de Moenebroekbeek, hebben dus ook een

gunstig effect tov de landbouwsector.

Het is trouwens onmogelijk om water te bufferen in een gebied met enkel een bestemming waartoe het een gunstig effect heeft.

Het hier voorziene gecontroleerd overstromingsgebied wordt aangelegd in een van nature overstroombaar gebied dat effectief overstroomt. De bestemming wordt dan ook niet aangetast.

4. De VMM is niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van brongerichte maatregelen. Enkel kan de VMM er voor zorgen dat de sedimentatie in het GOG tegengegaan wordt door plaatselijke ingrepen uit te voeren. Dit doet de VMM door het aanleggen van een sedimentvang. Bij hoogwater wordt een significant deel van het sediment in de sedimentvang afgezet. Hierdoor wordt de sedimentatie van de weilanden sterk beperkt. De berekeningen werden bijgevoegd bij de bouwvergunningsaanvraag. Onder andere gaat het om ca. 1.000m³ slib dat jaarlijks kan afgevangen worden.

Uit voorgaande blijkt dat het bezwaar ongegrond is en niet weerhouden wordt.

...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

De omgeving en de bouwplaats.

De bouwplaats is gelegen juist ten zuidwesten van het gehucht Palingkouter, tussen de dorpen Hemelveerdegem en Gemeldorp ter hoogte van de gewestweg N42. De omgeving bestaat uit grasland rond de Moenebroekbeek (ook Molenbeek genaamd). De noordelijke begrenzing wordt gevormd door de bebouwing van het gehucht. Ten zuiden komen weilanden en akkers voor.

De aanvraag.

De aanvraag betreft het aanleggen van een **dijklichaam** met **knijpconstructie** ten behoeve van de uitbouw van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Moenebroekbeek.

In de knijpconstructie bevindt zich een automatisch gestuurde **schuif**.

De geplande dwarsdijk heeft een lengte van 200m, kruinniveau van 27,00m TAW, een bovenbreedte van 4m (hoofdzakelijk in steenslag) en taludhellingen van 12/4 (grasbezaaiing).

In de dijk wordt over een lengte van 30m een **noodoverlaat** voorzien die 0,5m lager is dan de dijk en die versterkt wordt door betonnen grasdallen.

Er wordt ook een **sedimentvang** gebouwd. Deze wordt voorzien opwaarts de doorlaatconstructie langs de rechteroever van de Moenebroekbeek. De sedimentvang heeft een lengte van 170m en een gemiddelde breedte van 22m. Er wordt uitgegraven tot een diepe van 23mTAW, wat overeenkomt met het minimale bodempeil van de Moenebroekbeek. Er worden langs weerszijden van de sedimentvang onderhoudswegen in steenslag voorzien.

Er dienen 11 populieren **gekapt**. Deze worden **heraangeplant** op naburige percelen met zomereiken.

WATERTOETS

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

De percelen bevinden zich volgens de overstromingskaarten binnen een mogelijk en

effectief overstromingsgevoelig gebied en een recent overstroomd gebied (toestand 21/03/2011). Hieruit blijkt dat het een van nature overstroombaar gebied betreft.

De voorziene werken maken deel uit van het globaal project ter voorkoming van wateroverlast op het stroombekken van de Molenbeek (waterloop 5.160).

De aanvraag heeft een positief effect op de waterhuishouding, met name wordt meer ruimte gegeven aan water in het valleigebied.

Aangezien de aanvraag tot doel heeft het waterregime van de vallei van de Molenbeek beter te beheersen, is zij verenigbaar met de doelstellingen en beginselen voorzien in artikel 5 en 6 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden van dit besluit.

Het voorstel voldoet ook aan de 6e doelstelling van het decreet integraal waterbeleid met name 'het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, worden teruggedrongen en voldoet de aanvraag aan het standstillbeginsel.

Gelet ook op de adviezen van de provincie Oost-Vlaanderen, dienst Integraal Waterbeleid en de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

MILIEUTOETS

De aanvraag maakt deel uit van het project voor de aanleg van 3 gecontroleerd overstromingsgebieden op de Molenbeek-Zandbergen.

Dit project valt onder bijlage II van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004, meer bepaald categorie 1c 'waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied.'

De dienst MER heeft op 25 februari 2009 de ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een MER voor de aanleg van de 3 gecontroleerd overstromingsgebieden goedgekeurd.

De eerste twee gecontroleerd overstromingsgebied werden reeds vergund en (zijn) operationeel. Het project werd dan ook aangevat, zoals ook aangegeven in de brief van 19 maart 2013 door de dienst Milieueffectenrapportagebeheer.

De reeds toegekende M.E.R.-ontheffing is dus niet vervallen.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

...

- functionele inpasbaarheid.

De aanvraag maakt deel uit van het globaal project ter voorkoming van wateroverlast op het stroombekken van de Molenbeek. Dit project bestaat uit de aanleg van 3 gecontroleerde overstromingsgebieden, waarvan er reeds 2 operationeel zijn, namelijk ter hoogte van de Ophasseltbeek, opwaarts van de N42 en ter hoogte van de samenvloeiing van de Ophasseltbeek en de Moenebroekbeek, opwaarts van de Vuilstraat.

Dit project is onderdeel van de actie A15 'Realiseren acties voortkomend uit de OWKM Molenbeek (Zandbergen)' uit het bekkenbeheerplan van het Denderbekken.

De realisatie van de gecontroleerd overstromingsgebieden, op de Molenbeek veroorzaakt, conform de MER-ontheffingsbeslissing duidelijke positieve effecten ten

gevolge van het verminderd overstromingsrisico. De plannen werden opgemaakt rekening houdend met de besluiten van zowel de "passende beoordeling" als de zogenaamde "M.E.R.-ontheffingsstudie".

Gezien de realisatie van de gecontroleerd overstromingsgebieden op zich weinig ingrijpend zijn is hierbij geen sprake van aanzienlijke (= zeer significant negatieve) milieueffecten.

Deze aanvraag overschrijdt het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet.

- **ruimtegebruik en bouwdichtheid**

De aanvraag ligt in de nabijheid van de gewestweg N42 en het noordelijk gelegen gehucht.

- **visueel-vormelijke elementen**

De dijk is gelegen naast en parallel aan de gewestweg. De hoogte van de dijk is beperkt. De dijkhellingsen worden ook ingezaaid. De onderhoudswegen worden voorzien in steenslag. (D)e sedimentvang is gelegen langs de beek. De oevers van de sedimentvang worden uitgevoerd in biodegradeerbare weefsels.

De aanvraag zorgt dan ook niet voor een aantasting van het landschap.

- **het bodemreliëf**

De sedimentvang wordt uitgegraven. Dit is beperkt (tot op het minimale peil van de Moenebroekbeek) en functioneel. Ook de voorziene dijk is beperkt in hoogte en functioneel.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

De stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder de volgende voorwaarden:

"...

• **de voorwaarden, opgelegd door de provincie Oost-Vlaanderen, dienst Integraal Waterbeleid, dienen strikt nageleefd:**

- De werken dienen uitgevoerd te worden overeenkomstig de plannen opgemaakt door ir. Karel Leliaert, dd. 15 mei 2013, dossiernr. L4710 10002 G.
- Indien de wanden van het afwaartse gedeelte tussen de uitstroomconstructie en de overwelling van de N42 Gentsesteenweg niet op een natuurlijke wijze in stand kunnen worden gehouden, dienen de nodige oeverversterkingen te worden aangebracht.
- De uitgevoerde werken (sedimentvang, dijken, doorstroomconstructie, ...) zullen worden onderhouden door de Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Operationeel Waterbeheer,

• **de voorwaarden, opgelegd door het Agentschap Natuur en Bos, dienen strikt nageleefd:**

- de bestaande kleine landschapselementen mogen niet beschadigd worden gedurende de uitvoering van de werken;
- De sedimentvang moet tijdig geruimd worden, zodat het steeds werkzaam blijft.

• **vondstmeldingsplicht volgens artikel 8 Van het archeologiedecreet.**

..."

Dit is de eerste bestreden beslissing.

2.

Op 25 februari 2009 werd door de dienst MER van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie aan de Vlaamse Milieumaatschappij een ontheffing tot het opstellen van een project-MER verleend voor de "aanleg van 3 GOG's op de Molenbeek Zandbergen te Geraardsbergen".

De overwegingen in deze MER-ontheffingsbeslissing luiden:

"
...

Projectbeschrijving en mer-procedure

De ontheffingsaanvraag werd opgesteld in het kader van de geplande aanleg van 3 GOG's in het stroomgebied van de Molenbeek Zandbergen te Geraardsbergen. Het projectgebied omvat de 3 overloopgebieden op de volgende locaties:

- Deelgebied 1 t.h.v. de Ophasseltbeek, opwaarts van de N42*
- Deelgebied 2 t.h.v. de Moenebroekbeek, opwaarts van de N42*
- Deelgebied 3 t.h.v. de samenvloeiing van de Ophasseltbeek en de Moenebroekbeek, opwaarts van de Vuilstraat*

Het doel van de aanleg van de 3 GOG's is het afvlakken van piekdebieten en realiseren van een vertraagde waterafvoer in functie van het beperken van wateroverlast stroomafwaarts. De Ophasseltbeek en Moenebroekbeek zijn waterlopen van de 2de categorie. Gezien de impact van de GOG's op de waterhuishouding van de Molenbeek (1ste categorie) wordt het initiatief voor het project door de VMM Afdeling Operationeel Waterbeheer genomen.

Het ontheffingdossier is opgesteld in toepassing van artikel 4.3.3 §3 1° van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. Het project is onderworpen aan de milieubeoordelingsplicht volgens de categorie 1c in bijlage H van het besluit m.n. "Waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen, zoals de aanleg van overstromingsgebieden, wachtbekkens of van nieuwe waterlopen, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied, met uitzondering van instandhoudings-, herstel- of onderhoudswerken."

Gezien de mogelijke betekenisvolle impact van een aantal GOG's op een Habitatrichtlijngebied (m.n. 'Bossen van Vlaamse Ardennen en andere Zuid-Vlaamse bossen' met gebiedscode BE2300007) en VEN-gebieden werd eveneens een passende beoordeling en verscherpte natuurtoets opgenomen in de bespreking van de discipline fauna & flora.

Tijdens de opmaak van het ontheffingsdossier werd het project op een 3-tal vergaderingen met de betrokken instanties besproken. Aan de hand van de gegeven opmerkingen werd het ontheffingsdossier verder aangepast en verfijnd alvorens het indienen bij de dienst Mer.

De ontheffingsaanvraag is door de dienst Mer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid ontvangen op 10 december 2008. Op vraag van de dienst Mer werd,

gezien de aard en de ligging van het project, advies verleend door het Agentschap R-0 Vlaanderen Onroerend Erfgoed (16 februari 2009), ANB Oost-Vlaanderen (23 januari 2009), Provincie Oost-Vlaanderen (16 januari 2009), de gemeente Lierde (30 januari 2009) en de gemeente Geraardsbergen (25 februari 2009). Deze adviezen zijn verwerkt in dit verslag.

Beschrijving ontheffingsaanvraag

De nota welke deel uitmaakt van het verzoek voor ontheffing van het opstellen van een MER werd opgesteld door het studie bureau Grontmij.

De ontheffingsaanvraag is een verzorgd en overzichtelijk document geworden en bevat de nodige cartografische informatie achteraan het document. Het project wordt duidelijk gesitueerd zowel op de geldende ruimtelijke uitvoeringsplannen, luchtfoto's als op een topografische kaart.

De doelstelling en de verantwoording van het project zijn duidelijk beschreven in hoofdstuk 3. De verantwoording voor het project vertrekt vanuit het principe van vertraagde afvoer en biedt extra waterberging binnen het stroomgebied van de Molenbeek (1ste categorie). Ook de juridisch-beleidsmatige randvoorwaarden (hoofdstuk 2) komen voldoende aan bod.

De projectomschrijving evenals te onderzoeken uitvoeringsalternatieven komen op goede wijze aan bod in hoofdstuk 4. Andere alternatieven zijn terug te vinden in hoofdstuk 6.

Alle relevante disciplines ('bodem', 'grondwater', 'oppervlaktewater', 'fauna en flora', 'landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie' en 'mens') worden duidelijk beschreven. Per discipline wordt de milieu-impact van het geplande project op de huidige toestand beschreven.

Hoofdstuk 16 geeft een eindsynthese weer.

Het Agentschap voor Natuur en Bos geeft een gunstig advies en geeft aan dat hun opmerkingen op de ontwerpversie zijn verwerkt en meegenomen in de definitieve versie. Met betrekking tot de nodige boscompensaties gaat de voorkeur uit naar het compenseren door creëren (aanplanting of spontane verbossing) van nieuw bos, aansluitend bij een bestaande bos in het GOG. De compensatie voor het natuurdecreet moet gebeuren op percelen gelegen in het GOG Molenbeek, waarvan de biologische waarde nu beperkt is. Er moet tenslotte minimaal dezelfde oppervlakte waardevol habitat gecreëerd worden als de ecotoopinname door de dijkconstructie. ANB geeft eveneens aan een voorkeur te hebben voor het alternatief waarbij de Moorhofstraat opgehoogd wordt.

De gemeente Lierde geeft een gunstig advies voor het verzoek tot ontheffing maar wenst er wel op te wijzen dat het ontheffingsdossier niet omschrijft wat er met het slib van de slibopvang zal gebeuren en wie verantwoordelijk is voor de afvoer ervan.

De provincie Oost-Vlaanderen, het Agentschap R-0 Vlaanderen Onroerend Erfgoed en de gemeente Geraardsbergen geven eveneens een gunstig advies.

Het dossier geeft een goed beeld van de te verwachten milieueffecten. Er kan geconcludeerd worden dat geen aanzienlijke negatieve impact wordt verwacht als gevolg

van de geplande overloopgebieden mits het nemen van de voorgestelde milderende maatregelen. Het opstellen van een MER zou deze informatie niet verbeteren en biedt bijgevolg geen duidelijke meerwaarde in de verdere besluitvorming omtrent dit project.

Besluit

Gezien het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat deze ontheffingsaanvraag voldoende informatie bevat om het aspect milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming.

Bijgevolg wordt een ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een MER toegekend voor de aanleg van 3 GOG's op de Molenbeek Zandbergen te Geraardsbergen.

Deze ontheffing wordt verleend voor een termijn van vier jaar.

Dit verslag dient samen met de ontheffingsaanvraag deel uit te maken van de vergunningsaanvraag.

...

Dit is de tweede bestreden beslissing.

3.

Op 19 maart 2013 werd door de dienst MER van eenzelfde instantie de ontheffing voor de opmaak van het hiervoor vermelde project-MER verlengd op grond van de volgende overwegingen:

“ ...

Wij ontvingen uw vraag per mail van 27 februari 2013, aangaande de vraag tot verlenging van een beslissing tot ontheffing voor een project-MER.

Op 25 februari 2009 werd een ontheffingsbeslissing verleend voor de aanleg van 3 GOG's op de Molenbeek-Zandbergen te Geraardsbergen, (OHPR0274) en dit voor een termijn van vier jaar.

Artikel 4.3.3, §6, derde lid, van het DABM, bepaalt hierover het volgende : "De ontheffing, bedoeld in §3, wordt verleend voor een beperkte duur. Ze vervalt als het project niet wordt aangevangen binnen een termijn die in de beslissing wordt vastgesteld. Die termijn mag in geen geval langer zijn dan vier jaar."

De termijn van vier jaar houdt in dat, indien het voorgenomen project na 4 jaar, d.w.z. uiterlijk op 25 februari 2013 niet zou zijn aangevat, dat dan de ontheffing zou vervallen. Onder 'aangevangen' wordt, op basis van eerdere interpretaties van bovengenoemd artikel, verstaan dat het project daadwerkelijk in uitvoering moet zijn.

Het ontheffingsdossier was geldig voor de aanleg van 3 overstromingsgebieden langsheen de Moenebroekbeek en de Ophasseltbeek. De aanleg van de 3 GOG's wordt beschouwd als één project, gezien ze alle drie noodzakelijk waren voor het halen van de doelstelling (afvlakken van piekdebieten en realiseren van vertraagde waterafvoer om wateroverlast stroomafwaarts te beperken). Een deel van het project werd ondertussen gerealiseerd, zijnde de GOG Ophasseltbeek en de GOG Molenbeek.

Aan de voorwaarde dat het project, waarvoor de ontheffing verleend werd, diende aan te vangen binnen een termijn van 4 jaar, te rekenen van de verlening van de ontheffing, dd. 25/02/2009, is dus voldaan.

Artikel 4.3.3, §6, derde lid, van het DABM legt, voor zover het project is aangevangen, geen absolute vervaldatum op van de beslissing tot ontheffing, en kan evenmin worden geïnterpreteerd als een verplichting dat alle nodige vergunningen binnen de termijn van 4 jaar moeten worden aangevraagd.

De dienst Mer is van oordeel dat de ontheffing OHPR0274 niet vervallen is op 25/02/2013, en dat er voor de uitvoering van het derde GOG (Moenebroekbeek), geen nieuwe ontheffing of project-MER moet worden opgemaakt.

...

Dit is de derde bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het voorwerp van het beroep

Standpunt van de partijen

De verwerende partij werpt op dat het beroep onontvankelijk is voor zover de vernietiging wordt gevorderd van het besluit van de dienst MER van 25 februari 2009 waarbij ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een MER wordt verleend (tweede bestreden beslissing) en van het besluit van de dienst MER van 19 maart 2013 waarbij het voormelde ontheffingsbesluit verlengd wordt (derde bestreden beslissing). De verwerende partij stelt dat noch de tweede, noch de derde bestreden beslissing een vergunningsbeslissing, valideringsbeslissing of registratiebeslissing is zoals bepaald in artikel 4.8.2, eerste lid VCRO en dat de Raad niet bevoegd is om een uitspraak te doen over het verzoek tot vernietiging van de tweede en derde bestreden beslissing.

De verzoekende partij repliceert, met verwijzing naar de arresten nr. 216.548 van 29 november 2011 en nr. 223.083 van 29 maart 2013 van de Raad van State, de beslissingen van de dienst MER een noodzakelijke voorwaarde zijn om de bestreden vergunning (eerste bestreden beslissing) te kunnen verlenen.

Beoordeling door de Raad

1.

In de (eerste) bestreden beslissing wordt overwogen dat het aangevraagde deel uitmaakt van het project voor de aanleg van 3 gecontroleerd overstromingsgebieden op de Molenbeek-Zandbergen, dat het project valt onder bijlage II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004, meer bepaald categorie 1c 'waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied' en dat de dienst MER de ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een MER heeft goedgekeurd.

Het wordt niet betwist dat het aangevraagde onderworpen is aan de verplichting tot het opstellen van een project-MER of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de reportageverplichting.

2.

Artikel 4.3.1 DABM, zoals gewijzigd bij decreet van 18 december 2002 en 23 maart 2012, bepaalt:

“Voorgenomen projecten worden, alvorens een vergunning kan worden verleend voor de vergunningsplichtige activiteit die het voorwerp uitmaakt van het project, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk”.

Het bedoeld hoofdstuk in de bepaling is “Hoofdstuk III. Milieueffectrapportage over projecten”.

De tweede en derde bestreden beslissing betreffen beslissingen zoals bedoeld in artikel 4.3.3, § 3 en § 6 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna : DABM), waarin wordt bepaald in welke gevallen de initiatiefnemer van een project een

gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen bij “de administratie” (§ 3) en binnen welke termijn hetzij “de administratie”, hetzij de Vlaamse regering een beslissing moet nemen.

Artikel 4.1.1, 12° DABM definieert de administratie als “de door de Vlaamse regering aangewezen diensten die bevoegd zijn voor het leefmilieu”.

Artikel 4.3.3, § 8 DABM bepaalt dat de definitieve beslissing (van “de administratie”) door de initiatiefnemer bij de vergunningsaanvraag wordt gevoegd.

Uit de voorgaande bepalingen blijkt dat een ontheffingsbeslissing van de verplichting tot het opmaken van een MER, die genomen wordt door de “administratie”, voorafgaat aan een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag en een voorbereidende handeling uitmaakt in het kader van de vergunningsaanvraagprocedure.

3.

Op grond van artikel 4.8.2, eerste lid, 1° VCRO is de Raad bevoegd om uitspraak te doen over de beroepen die worden ingesteld tot vernietiging van vergunningsbeslissingen, zijnde uitdrukkelijke of stilzwijgende bestuurlijke beslissingen, genomen in laatste administratieve aanleg, betreffende het afgeven of weigeren van een vergunning.

De beslissing tot ontheffing van de verplichting tot het opmaken van een MER, die genomen wordt door de “administratie” en voorafgaat aan een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, kan niet beschouwd worden als een vergunningsbeslissing als bedoeld in deze bepaling.

Evenmin is deze beslissing een voorbeslissing van een vergunningsbeslissing. Het blijkt immers niet dat een ontheffingsbeslissing, die weliswaar een voorbereidende handeling uitmaakt, tevens een voorbeslissing betreft. Daartoe is vereist dat een voorbereidende beslissing naar rechtsgevolgen determinerend is voor de eindbeslissing, in casu de vergunningsbeslissing, hetgeen niet het geval is.

Het voorgaande belet echter niet dat een verzoeker zich, bij het bestrijden van een vergunningsbeslissing, kan beroepen op eventuele onregelmatigheden van de voorbereidende handeling.

Het beroep tot vernietiging van de tweede en derde bestreden beslissing is onontvankelijk.

C. Ontvankelijkheid wat betreft het belang en hoedanigheid van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij zet uiteen:

“... ”

1. In bijlage 3 vindt u de statuten(wijzigingen) van de vereniging.

In artikel 1, § 4 van de statuten wordt het werkgebied omschreven. Dit omvat 21 gemeenten uit een aaneengesloten regio, m.n. de Vlaamse Ardennen, waaronder Lierde, waar de betwiste vergunning betrekking op heeft.

2. De doelstellingen van de vereniging zijn omschreven in artikel 2 van de statuten. Het is ook door onder meer deze doelstellingen aan te nemen dat een VZW de rechtspersoonlijkheid verwerft.

Binnen dit werkgebied worden de navolgende doelstellingen nagestreefd:

...

3. Milieufrent Omer Wattez vzw streeft geen algemeen belang na. Zij voldoet aan het specialiteitsbeginsel.

Milieufrent Omer Wattez vzw is een milieuvereniging van een relatief beperkte groep van mensen. De vereniging wil niet de belangen van de ruime lagen van de bevolking dienen, zoals bv. een stadsbestuur, of het Vlaams Gewest kan voorhouden te doen. Aldus streeft zij niet het algemeen belang na, maar een collectief belang van al haar leden tezamen dat zij zich tot maatschappelijk doel heeft gesteld.

Voor de milieuvereniging Milieufrent Omer Wattez vzw ligt het persoonlijk belang uiteraard in het milieubelang waarvoor zij bestaat. Daarbij komt het belang van de vereniging als gemandateerde van haar leden. Dit belang bestaat niet in een loutere optelling of samenvoeging van de individuele belangen van haar leden, maar een belang dat voor alle leden van dezelfde aard is en dat hoewel het misschien niet door ieder van hen met dezelfde intensiteit wordt aan gevoeld, toch aan allen gemeen is, samenhangendheid schept en aanzet tot samenwerking op grond van solidariteit met het oog op een grotere doeltreffendheid.

Dit collectief van leden sloot zich aan bij de vereniging omdat ze – in eenvoudige bewoordingen uitgedrukt – het behoud van de esthetische (landschappelijke) waarden en de biologische waarden van het Vlaamse Ardennenlandschap belangrijk vinden. Het herstel van vernietigde en het behoud van de karakteristieke kwaliteiten in dit landschap is eveneens een gedeeld belang van de leden. Hier speelt het belang van de unieke aaneengesloten Moenebroekbeekvallei die een groene verbinding kan vormen. Die Moenebroekbeekvallei loopt als een groene ader door het werkgebied van Milieufrent Omer Wattez vzw. Het zijn deze belangen die met voorliggend beroepschrift verdedigd worden.

Een natuurlijke persoon kan geen of slechts een gering belang inroepen voor de achteruitgang van de som van deze waarden (i.c. landschappelijke en biologische) in het Vlaamse Ardennenlandschap. Een groep mensen heeft zich daarom verenigd om deze waarden die zij appreciëren en typisch zijn voor wat zij toeschrijven aan de regio de “Vlaamse Ardennen” zoals beschreven door Omer Wattez te verdedigen.

Het collectief van mensen beleeft en geniet met volle teugen van de Vlaamse Ardennen in al zijn facetten en ze observeren er de natuur. De betwiste stedenbouwkundige vergunning zal een achteruitgang in de belevingswaarde van het landschap, van de biologische waarde van de naastliggende gebieden met hoge natuurwaarden bewerkstelligen.

Al deze waarden kunnen niet toegeëigend worden aan een individu. Ze kunnen evenmin beschouwd worden als collectief bezit van de leden van onze vereniging. Maar opkomen voor het belang van deze waarden in de Vlaamse Ardennen is een zeer specifieke eigenschap van het collectief van al haar leden.

4. In de statuten is uitdrukkelijk vermeld, hoewel dit niet hoeft, dat de vereniging kan optreden in rechte voor de administratieve en gerechtelijke overheden, teneinde de toepassing van de doelstellingen te verwezenlijken. Hierbij kan zij alle nodige vorderingen stellen.

Een beroep instellen tegen een stedenbouwkundige vergunning om de landschappelijk waardevolle gebieden, naastliggende natuur-, overstromings- en VENgebieden te bewaren en te versterken en dit zowel voor de vereniging van leden, alsook voor de toekomstige generaties van leden, kan beschouwd worden als een manier om haar doelstellingen te realiseren.

5. De hier betwiste goedkeuringsbesluiten van het MER-ontheffingsdossier en de daaropvolgende stedenbouwkundige vergunning heeft invloed een paar honderd ha grote overstromingsvlakte die gelegen in een karakteristiek Vlaamse Ardennenlandschap bestaande uit een steeds breder worden beekvallei (van de Moenebroekbeek uitmondend in de Dender) net als een stuk van de beekvallei zelf, iets meer stroomafwaarts van voorliggend project (bijlage 8).

Alle waterlopen tezamen slingeren zich als groene aders doorheen het Vlaams Ardennenlandschap. Door hun natte karakter hebben de valleien uitgesproken en zeldzame natuurwaarden. Hier komen natte weilanden voor die conform de biologische waarderingskaart van vroeger en nu een hoge tot zeer hoge waarde hebben en zich duidelijk onderscheiden van complexen van andere weilanden die hoger gelegen zijn (en droger zijn). Het toelaten van een gecontroleerd overstromingsgebied versterkt de barrière tussen de twee VEN gebieden stroomop- en stroomafwaarts van dit gebied.

*In de zone stroomafwaarts dit te realiseren zullen overstromingen onmogelijk gemaakt worden, meer bepaald in de zone tussen de N42 en de Moenebroekstraat (zie kaart in bijlage 8). Deze zone is deels Vlaams Ecologisch Netwerk en deels Habitatrictlijngebied. Bij beschikking 2004/813/EG van de Europese Commissie van 7 december 2004 werd dit habitatrictlijngebied aangeduid als gebied van Communautair Belang (Pb.L. 387 van 29/12/2004 blz. 0001 – 0096). Conform artikel 17 van het Natuurbehoudsdecreet dient in het VEN een beleid gevoerd te worden dat gebaseerd op de kenmerken en elementen van het natuurlijk milieu, Eén van die cruciale natuurlijke kenmerken zijn de natuurlijke overstromingen, die vanaf de werking van het GOG onmogelijk zullen worden. In deze zone/dit habitatrictlijngebied (zie bijlage 10 en 9) komen er het habitat 6430 en het prioritaire habitat 91E0 voor. Over de habitats schrijft de Europese Commissie (bijlage 11): “In bijlage I en bijlage II van de richtlijn wordt aangegeven voor welke types natuurlijke habitats en welke soorten er met het oog op hun instandhouding speciale beschermingszones moeten worden aangewezen. Bepaalde daarvan zijn gedefinieerd als types habitats of soorten die “**prioritair**” zijn (**die het gevaar lopen te verdwijnen**).(..)”. In de definitie van de habitatrictlijn staat (artikel 1.d): “prioritaire typen natuurlijke habitats: op het in artikel 2 bedoelde grondgebied voorkomende typen natuurlijke habitats die gevaar lopen te verdwijnen en voor welke instandhouding de Gemeenschap een bijzondere verantwoordelijkheid draagt omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied op het in artikel 2 bedoelde grondgebied ligt. Deze prioritaire typen natuurlijke habitats zijn in bijlage I met een sterretje (*) gemerkt”.*

Voor een ander project dat de overstromingen onmogelijk maakt in een habitatrictlijngebied waar dezelfde habitats voorkomen als in voorliggende zaak werd een passende beoordeling door een wetenschappelijke instelling opgemaakt (bijlage 12). Hierin wordt gesteld (pg. 9, bijlage 12): “(..) 91E0, Alluviale bossen met *Alnion glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (prioritair habitat) (..) - kenmerkende biotische en abiotische gegevens: Algemeen kan men stellen dat dit vegetatietype nood heeft aan een ondiep wisselend grondwaterpeil en winteroverstromingen (European Commission 1999).(..)” Men kan er dus moeilijk omheen*

dat voorliggende habitatrichtlijngebied stroomafwaarts het GOG negatief zal beïnvloed worden omdat de (winter)overstromingen er onmogelijk gemaakt worden. Het belang van verzoekster is des te groter omdat hier een habitat voorkomt dat volgens de Europese Commissie het gevaar loopt te verdwijnen, i.c. 91E0.

In het arrest van de Raad van State nr. 197.598 van 3 november 2009 werd het belang van verzoekster als volgt beoordeelt (voor een zeer analoge zaak als voorliggende zaak). Hierin oordeelde ze:

...

6. Milieufrent Omer Wattez wil daarenboven vermelden dat zij met dit beroep de verkeerde toepassing en interpretatie van diverse rechtsnormen, die de bescherming van landschappelijke waardevolle, biologisch (zeer) waardevolle, akoestisch stille gebieden en van natuurlijke overstromingsgebieden kunnen garanderen, aanvecht.

7. Verzoekster beschikt over een duurzame en effectieve werking waarbij ze zich inzet voor de belangen waarvoor ze opkomt, vooral de kwaliteit van de natuur, landschap en alles wat er bij komt kijken, om dit op peil te houden binnen haar werkgebied gedurende reeds meer dan 30jaar. Dit wordt o.m. aangetoond door:

- Het (even oude) tijdschrift Onze Streek (zie bijlage 23).*
- De tal van activiteiten die o.m. aangekondigd staan in dat tijdschrift, alsook op sociale media (facebook, twitter,...), eigen website*
- De vele procedures die MOW vzw. lopende heeft bij burgerlijke- en/of strafrechtbanken, administratieve college's, ..*
- Diverse op gemeentelijk niveau georganiseerde werkgroepen*
- Daarenboven telt verzoekende partij 700tal leden op permanente wijze in te zetten, voor haar 700-tal leden.*

Verzoekende partij is aldus een procesbekwame vereniging conform art. 4.8.16, §1, 4° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

...

De verwerende partij repliceert:

“ ...

15. De verwerende partij meent dat de doelstellingen van de verzoekende partij dermate algemeen en uitgebreid zijn, dat niet voldaan is aan de vereisten voor een vzw om in rechte op te treden voor uw Raad. De vzw beschikt niet over de nodige rechtsbekwaamheid.

Uit de statuten van de verzoekende partij blijkt dat haar maatschappelijk doel o.m. bestaat in het behoud, de bescherming en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu kaderend in een duurzame ontwikkeling en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu kaderend in een duurzame ontwikkeling van de samenleving, waarbij voldaan wordt aan de behoefte van de huidige generatie, zonder dat daarbij de behoeften van de volgende generaties in het gedrang komen.

De verzoekende partij stelt in artikel 1, §4 van haar statuten dat haar werkingsgebied is verspreid over 21 gemeenten en indien dit wenselijk is voor de vervulling van het maatschappelijk doel ook activiteiten daarbuiten kunnen worden ontplooid. Het geografisch werkingsgebied van de v.z.w. is met andere woorden zeer uitgebreid. Handelingen die louter zeer plaatselijke belangen raken, zoals in casu, kunnen niet worden aangevochten door verenigingen waarvan het werkterrein ratione loci veel ruimer is.

Wegens de absoluut algemene draagwijdte van de doelstelling, zo deze in aanmerking wordt genomen als grondslag voor de beoordeling van het belang van de vereniging om bij de uw Raad een beroep tot nietigverklaring in te dienen, staat het optreden van die vereniging voor uw Raad gelijk met een actio popularis indien de eerste bestreden beslissing geen algemene draagwijdte heeft – even algemeen als die van de doelstelling waarop de vereniging zich beroept – doch een specifieke strekking heeft (zie onder meer RvS vzw RALDES, nr. 74.720, 29 juni 1998; RvS vzw RALDES, nr. 74.719, 29 juni 1998; RvS vzw ACW Kuurne en cons., nr. 81.329, 24 juni 1999 en RvS vzw Straatago, nr. 100.877, 16 november 2001; RvS vzw Natuurpunt WASE Linkerscheldeover, nr. 120.608, 13 juni 2003).

16. De doelstellingen van de verzoekende partij hebben een absoluut algemene draagwijdte. De eerste bestreden beslissing heeft betrekking op zeer specifieke werken en handelingen die beperkt blijven tot een welbepaalde plaats. De gevraagde stedenbouwkundige vergunning heeft geen (verdere) gevolgen voor de bestaande, directe en onmiddellijke omgeving.

Het betreft geen algemene maatregel die betrekking heeft op het ganse, zeer uitgebreide, werkingsgebied van verzoekende partij bestaande uit de fusiegemeenten Anzegem, Avelgem, Brakel, Deinze, De Pinte, Gavere, Geraardsbergen, Horelbeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Lierde, Maarkedal, Nazareth, Oudenaarde, Ronse, Waregem, Wortegem-Petegem, Zingem, Zottegem, Zulte, Zwalm en indien dit wenselijk is voor de vervulling van het maatschappelijk doel kan dit gebied zelf nog worden uitgebreid.

Bijgevolg dient gesteld dat de handelingen die worden aangevochten geen algemene draagwijdte – even algemeen als die van de doelstelling waarop de vereniging zich beroept – doch een specifieke strekking hebben, zodat het optreden van de vereniging dient te worden gelijkgesteld met de actio popularis.

Naar Belgisch recht wordt de actio popularis echter niet aanvaard.

Een vereniging kan niet opkomen voor de bescherming van het algemeen belang, zijnde de naleving van de wettelijke bepalingen, zoals in casu de rechtsnormen die de bescherming van de beleevingswaarde en de biologische waarde van de naastliggende gebieden kunnen garanderen.

Verzoekende partij beschikt niet over de vereiste rechtsbekwaamheid om een vordering tot vernietiging in te stellen.

Volkomen ten onrechte tracht de verzoekende partij te verwijzen naar een arrest van de Raad van State van 3 november 2009 (met betrekking tot een dijk gelegen aan de Veldekensdreef te Geraardsbergen, totaal verschillend met voorliggend project) en een passende beoordeling uit 2004 met betrekking tot een totaal verschillend project op een andere locatie om haar belang aan te tonen.

De verzoekende partij stelt volkomen ten onrechte dat het voorliggende project tot doel zou hebben om de natuurlijke overstromingen in de zone stroomafwaarts onmogelijk te maken. Zoals bij de beoordeling van de verwerende partij van de bezwaren van de verzoekende partij reeds werd aangegeven, valt voor het project geen impact te verwachten op de landschappelijke structuur, blijft de beek zijn schurende werking behouden en wordt de bestemming van het gebied niet aangetast.

De verzoekende partij kan niet worden gevolgd waar ze stelt dat de kwaliteit van de natuur, het landschap en ‘alles wat er bij komt kijken’ zou worden aangetast door het project.

Een vereniging kan niet opkomen voor de bescherming van het algemeen belang, zijnde de naleving van de wettelijke bepalingen, zoals in casu de rechtsnormen die de bescherming van landschappelijke waardevolle, biologisch waardevolle en van natuurlijke overstromingsgebieden kunnen garanderen.

17. *Waar de verzoekende partij stelt dat ze zou opkomen tegen de vermeende achteruitgang in de belevingswaarde van het landschap, van de biologisch waarde van de naastliggende gebieden met hoge natuurwaarden dient te worden opgemerkt dat het bewerkstelligen van de belevingswaarde geen doelstelling inhoudt van de verzoekende partij.*
18. *Waar de verzoekende partij stelt dat het “collectief van mensen” van de Vlaamse Ardennen in al zijn facetten zou genieten en de natuur zou observeren komt de verzoekende partij op voor het algemeen belang. Een actio popularis is in het Belgisch recht niet toegelaten.*

De verzoekende partij beschikt niet over het vereiste belang.

...

De verzoekende partij dupliceert:

“ ...

- 1) *In de eerste zaak (1112/0248/SA/3/0218) en het eerste arrest die de eerste verwerende partij citeert betreft het een vzw met als doel en actieterrein volgens diens statuten: “De vzw heeft tot doel en het bevorderen en verdedigen van de natuur, de volksgezondheid, de verkeersveiligheid, de algemene veiligheid, de leefbaarheid, de levenskwaliteit, de duurzaamheid en de aantrekkelijkheid van de leefomgeving, in zijn breedste betekenis, en dit in de gemeente Zonhoven en in de regio Midden-Limburg. De vereniging heeft eveneens tot doel de samenhang tussen al de wijken, gehuchten en buurten in de genoemde regio te bevorderen en op te komen voor alle maatschappelijke, sociale, humanitaire, culturele en historische waarden van de plaatselijke omgeving en haar bevolking.”*

Door hier ondermeer de verkeersveiligheid, de algemene veiligheid, de bevordering van de samenhang tussen al de wijken en buurten bij te betrekken, stellen wij vast dat de doelstelling veel ruimer en breder geformuleerd zijn dan deze van Milieufrent Omer Wattez vzw.

Het doel van Milieufrent Omer Wattez is veel specifiek geformuleerd. Immers de Raad van State oordeelde in diens arrest nr. nr. 193.593 van 28 mei 2009 daarover (eigen vetdruk)

...

Ook in voorliggende zaak heeft verzoekster zo concreet en zo onderbouwd mogelijk aangegeven in diens verzoekschrift welke negatieve gevolgen op het vlak van natuurbewoud en daaraan gekoppeld de waterhuishouding en de ruimtelijke ordening er voortvloeien uit het betwiste project. De eerste verwerende partij slaagt er o.i. niet in om concreet aan te tonen waarin verzoekster op dit vlak precies tekort is gekomen.

Daarnaast oordeelde Uw Raad in het arrest nr. S/2012/0053 d.d. 14 maart 2012 inzake die vereniging uit Zonhoven: “De Raad dient tevens vast te stellen dat noch het inleidend verzoekschrift, noch de bij dit verzoekschrift gevoegde stukken, enig dienstig aanknopingspunt bevat waaruit blijkt, dan wel afgeleid kan worden, dat de

verzoekende partij daadwerkelijk kan buigen op een duurzame en effectieve werking.”.

Milieufrent Omer Wattez vzw. buigt al meer dan dertig jaar op een duurzame en effectieve werking zoals uitgelegd in onder meer punt 7 van dit punt in het verzoekschrift waarbij via de links in de verschillende voetnoten een duidelijk beeld gegeven wordt van de werking van verzoekster. De eerste verwerende partij betwist of weerlegt die werking en activiteiten van de vereniging niet.

Voor alle duidelijkheid geven we nog mee dat daar waar de eerste verwerende partij meent dat verzoekster opkomt voor “een collectief van mensen” van de Vlaamse Ardennen, we in het verzoekschrift duidelijk gemaakt hebben dat verzoekster een 700tal leden telt en het collectief van mensen louter deze groep mensen betreft en geenszins alle mensen woonachtig in de Vlaamse Ardennen.

- 2) *We betwisten deze stelling van de eerste verwerende partij. Terwijl verzoekster in het verzoekschrift omstandig de gelijkenissen van beide projecten heeft uiteengezet blijft de eerste verwerende partij in gebreke om concreet aan te tonen welke de elementaire verschillen dan wel zouden zijn tussen beider projecten.*

...

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 4° VCRO bepaalt dat een procesbekwame vereniging bij de Raad op ontvankelijke wijze een beroep kan instellen, indien zij optreedt namens een groep wiens collectief belang door de bestreden beslissing is bedreigd of geschaad en voor zover zij beschikt over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten.

2.

Het doel van de verzoekende partij wordt als volgt omschreven in artikel 2 van de statuten die zij voorlegt:

“ ...

§1. De vereniging heeft tot doel het behoud, de bescherming en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu kaderend in een duurzame ontwikkeling van de samenleving, waarbij voldaan wordt aan de behoeften van de huidige generatie, zonder dat daarbij de behoeften van de volgende generaties in het gedrang komen.

§2. Deze doelstelling omvat:

- Het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van de biodiversiteit, natuur en natuurwaarden;*
- Het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van open ruimte, landschappen, monumenten, cultureel erfgoed, stedenschoon en dorpsgezichten;*

...”

Uit artikel 1, § 5 van de statuten blijkt vervolgens dat de verzoekende partij is opgericht voor onbepaalde duur en uit artikel 1, § 4 dat haar werking zich voornamelijk richt op de gemeenten Anzegem, Avelgem, Brakel, Deinze, De Pinte, Gavere, Geraardsbergen, Horebeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Lierde, Maarkedal, Nazareth, Oudenaarde, Ronse, Waregem, Wortegem-Petegem, Zingem, Zottegem, Zulte en Zwalm.

3.

De verzoekende partij verwijst in haar verzoekschrift naar het arrest van de Raad van State met nummer 193.593 van 29 mei 2009, waarin werd geoordeeld over een milieuvergunning voor het exploiteren van een vliegveld. De Raad van State oordeelde omtrent belang van de verzoekende partij onder meer:

“ ...

Overwegende dat uit de statuten blijkt dat de verzoekende partij een voldoende gespecialiseerd belang nastreeft dat zich in essentie situeert op het vlak van ruimtelijke ordening, leefmilieu en natuurbehoud; dat dit doel evenwel niet zo breed is dat ongeveer elke vordering bij een rechtscollege erin zou kunnen passen; dat de verzoekende partij niet het algemeen belang nastreeft; dat de verzoekende partij evenmin louter de individuele belangen van haar leden behartigt; dat de nagestreefde belangen het puur individuele belang overstijgen; dat het werkingsgebied van de verzoekende partij voldoende is afgebakend; dat het beroep zowel territoriaal als wat betreft de materie binnen het statutair doel van de verzoekende partij past; dat uit de middelen immers blijkt dat de verzoekende partij zaken aanklaagt als de schending van het landschap, de bedreiging van natuurwaarden, de hinder, en dergelijke; dat zij dit niet doet op abstracte wijze, maar concreet aangeeft om welke inrichting het gaat, welke hinder zij vreest, en hoe de plaatselijke constellatie is;

Overwegende dat een al te restrictieve interpretatie van het belang van de verzoekende partij onverenigbaar is met artikel 9.2 van het Verdrag van Aarhus, dat als volgt luidt:

“Elke Partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat leden van het betrokken publiek

a) die een voldoende belang hebben dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een Partij dit als voorwaarde stelt, toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan, om de materiële en formele rechtmatigheid te bestrijden van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen van artikel 6 en, wanneer het nationale recht hierin voorziet en onverminderd het navolgende derde lid, andere relevante bepalingen van dit Verdrag.

Wat een voldoende belang en een inbreuk op een recht vormt wordt vastgesteld in overeenstemming met de eisen van nationaal recht en strokend met het doel aan het betrokken publiek binnen het toepassingsgebied van dit Verdrag ruim toegang tot de rechter te verschaffen. Hiertoe wordt het belang van elke niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de in artikel 2, vijfde lid, gestelde eisen voldoende geacht in de zin van het voorgaande onderdeel a). Dergelijke organisaties worden tevens geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van het voorgaande onderdeel b).

De bepalingen van dit tweede lid sluiten niet de mogelijkheid uit van een herzieningsprocedure voor een bestuursrechtelijke instantie en laten onverlet de eis van het uitputten van de bestuursrechtelijke beroepsgang alvorens over te gaan tot rechterlijke herzieningsprocedures, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht.”

Dat artikel 2.5 van het Verdrag van Aarhus als volgt luidt:

“Wordt onder ‘het betrokken publiek’ verstaan het publiek dat gevolgen ondervindt, of waarschijnlijk ondervindt van, of belanghebbende is bij,

milieubesluitvorming; voor de toepassing van deze omschrijving worden niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming en voldoen aan de eisen van nationaal recht geacht belanghebbende te zijn”;

Dat uit samenlezing van deze bepalingen blijkt dat niet-gouvernementele organisaties, zoals de verzoekende partij, toegang moeten kunnen hebben tot de rechter; dat het voor de hand ligt dat dit een effectieve toegang moet zijn, en niet een louter formele; dat in het licht van het Verdrag van Aarhus milieuverenigingen toegang moeten kunnen hebben tot de Raad van State; dat verzoekende partij in dezen niet opkomt voor de individuele belangen van haar leden en ook niet opkomt voor het algemeen belang, maar voor de bescherming van welbepaalde waarden die zich situeren op het vlak van de ruimtelijke ordening, het leefmilieu en het natuurbehoud; dat het beroep van de verzoekende partij ontvankelijk is;

...

De verzoekende partij verwijst in haar verzoekschrift eveneens naar het arrest van de Raad van State met nummer 197.598 van 3 november 2009, waarin werd geoordeeld over “het aanleggen van een dwarsdijk ter creatie van een (kleinschalig) gecontroleerd overstromingsgebied”, waarbij werd vastgesteld dat een dergelijk project “een aantal gevolgen (kan) hebben voor omliggende percelen en vooral voor het nabijgelegen Habitatrichtlijngebied en het VEN-gebied”. De Raad van State kwam omtrent het belang van de verzoekende partij tot de conclusie dat zij “aan(toont) dat er een voldoende band bestaat tussen haar maatschappelijk doel en de bestreden beslissing”.

4.

De verzoekende partij is een procesbekwame milieuvereniging, met een voldoende gespecialiseerd en territoriaal afgebakend belang. Ze overtuigt te beschikken over een duurzame en effectieve werking.

In haar uiteenzetting overtuigt ze tevens dat de eerste bestreden beslissing raakt aan haar maatschappelijk doel. Deze bestreden beslissing verleent een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Molenbeek-Zandbergen, die volgens de verzoekende partij gevolgen kan hebben voor de VEN- en habitatrichtlijngebieden in de omgeving.

5.

De exceptie van de verwerende partij kan niet aangenomen worden.

V. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging - DERDE MIDDEL

Standpunten van de partijen

In dit middel voert de verzoekende partij de schending aan van de artikelen 4.3.1 en 1.1.4 VCRO, van de artikelen 11, 13 en 15 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de motivering van rechtshandelingen, van het integratiebeginsel, en van de beginselen van behoorlijk bestuur, met name het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel, het voorzorgsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het formele motiveringsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

De verzoekende partij zet onder meer uiteen:

“ ...

Stroomafwaarts het GOG heeft de Moenebroekbeekvallei de bestemmingen landschappelijk waardevol agrarisch gebied en natuurgebied.

...

→ Ten aanzien van de gronden waar de GOG-constructie komt

De GOG constructie komt in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Ter aanvulling dient hier opgemerkt te worden dat de Moenebroekbeekvallei tevens ligt in de relictzone “Molenbeek Smeerebbe-Vloerzegem – Sint-Maria-Oudenhove – Sint-Goriks-Oudenhove” wat de landschappelijke waarde van het gebied benadrukt. Buiten een vermelding van de aanwezigheid doet de eerste verwerende partij hier voor het overige niets mee in diens besluit, wat een schending van de materiële motiveringsplicht is.

...

O.i. kunnen we er niet omheen dat minstens op de plaats waar de dijk komt zal de landbouw geen gebruik kunnen van maken. Het GOG heeft geen uitstaans met de bestemming hier. Dit GOG stemt niet overeen met de in grondkleur aangegeven bestemming (i.c. landbouwbestemming) waardoor er een schending van artikel 15 optreedt. De eerste verwerende partij motiveert dit dan maar door te stellen doordat het ook wel ten goede zal komen aan bepaalde hoeves stroomafwaarts het GOG. Men gaat dus hier een constructie optrekken omdat het elders wel de landbouw ten goede zou komen. Als we dergelijke redenering overal gaan toepassen dan krijgen we een zeer bijzondere ruimtelijke ordening: dan zou kunnen gemotiveerd worden dat een electriciteitscentrale in een woongebied kan ingeplant worden want het komt de woningen in het woongebied ten goede. De vraag die gesteld dient te worden is of voorliggende constructie op de plaats waar ze ingeplant zal worden in functie staat van de landbouwbestemming, en daarop is het antwoord negatief. En de verschillende onderdelen van de constructie staat niet in functie van de bescherming van de landschapswaarden hier. Het landschap bestaat hier uit diep ingesneden beekvalleien die hier door duizenden jaren aan landschapsvorming hun huidige vorm en uitzicht gekregen hebben. Het optrekken van een dijk in dit laagste punt van het landschap, schaadt het uitzicht van het landschap zonder meer.

Er dient opgemerkt dat de aan te leggen dijk niet onmiddellijk aansluit bij de N42 maar er toch nog ruwweg op zo'n 100m van die weg ligt (zie de diverse figuren bij het MER-ontheffingsdossier), waardoor deze dijk des te meer zal opvallen in het landschap en het landschap zal schaden. De motivering van de eerste verwerende partij “door het voorzien van de dijk juist naast de weg” is dus fout.

→ Ten aanzien van de gronden stroomafwaarts de GOG-constructie

Doordat de eerste verwerende partij zich i.v.m. het landschappelijke karakter zich louter focust op de gronden waar de GOG-constructie heeft hij hiermee het formele motiveringsbeginsel en de materiële motiveringsplicht geschonden.

Het natuurlijk milieu van het natuurgebied stroomafwaarts kan met voorliggend project niet beschermd worden. Het gebied in het GOG zal voortaan niet meer natuurlijk overstroomd maar gecontroleerd overstroomd. Het water gaat bij een overstrooming niet meer stromen maar daar blijven stilstaan. En in het groen/natuurgebied verder stroomafwaarts gaat het water niet meer overstroomd, dus ook daar gaan de kenmerken van het natuurlijk milieu prompt verloren.

Een grote zone stroomafwaarts het GOG is bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het landschap bestaat hier ondermeer uit een dynamisch beekmilieu (zie eerste middel) waar erosie-sedimentatieprocessen volop spelen. Hierdoor ontstaan onder meer afkalvende oevers, het unieke broedgebied van IJsvogels. Er is een meanderingsproces dat eveneens bepalend is voor het karakteristieke landschap hier. Dit is een proces dat continu doorgaat en dat met voorliggend besluit stil gelegd wordt. Er is dus wel degelijk een invloed op het landschap, afkalvende beekoevers worden stabiele oevers. Hierdoor wordt artikel 15 van het KB Gewestplan des te meer geschonden.

Inzake de schending van de overige beginselen verwijzen we naar de uiteenzetting onder het eerste en tweede middel.

...

De verwerende partij repliceert:

“ ...

81. Artikel 11, tweede lid, 7° van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen stelt:

“Het verzoekschrift wordt gedagtekend en bevat:

7° een omschrijving van:

- c) De geschonden geachte regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur;*
- d) De wijze waarop de regelgeving, voorschriften of beginselen naar het oordeel van de verzoeker geschonden worden;”*

Een middel bestaat uit de voldoende en duidelijke omschrijving van de overtreden rechtsregel en van de wijze waarop deze rechtsregel volgens de verzoekende partij wordt geschonden (zie onder meer Rvvb 28 november 2012, nr. A/2012/0501 in de zaak 1112/0547/A/4/0484).

De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 13 Inrichtingsbesluit, de artikelen 2 en 3 van de Formele Motiveringswet en het integratiebeginsel zonder (met een voldoende en duidelijke omschrijving) aan te geven op welke wijze deze bepalingen/beginselen zouden geschonden zijn.

Op dit punt is het middel onontvankelijk.

82. Daarnaast dient te worden aangegeven dat de verzoekende partij de schending van het rechtszekerheids-, vertrouwens-, voorzorgs-, zorgvuldigheids- en formele motiveringsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur aanhaalt, zonder uiteen te zetten waarom deze beginselen zouden geschonden zijn.

Uw Raad oordeelde reeds dat wanneer niet uiteengezet wordt waarom de beginselen van behoorlijk bestuur zouden geschonden zijn het middel onontvankelijk is (Rvvb 9 mei 2012, nr. A/2012/0182 in de zaak 1112/0124/A/4/0156).

Het middel is op deze punten onontvankelijk.

...

De bestemming van het gebied

...

De verwerende partij stelt op p.1 van de eerste bestreden beslissing dat de aanvraag gelegen is in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Op p.2 wordt gesteld dat de aanvraag in overeenstemming is met dit plan:

“De aanvraag is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften want de bestemming van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied komt niet in het gedrang.

Aldus bestaat hier geen gewestplanstrijdigheid.

De aanvraag zorgt ook niet voor een aantasting van het landschappelijke waardevolle gebied.

Dit door het voorzien van de dijk juist naast en parallel aan de gewestweg. De hoogte van de dijk is ook beperkt en sluit aan bij de hoogtes van de omliggende straten.

De sedimentvang sluit aan bij de Moenebroekbeek, wat niet opvalt in het landschap.

De onderhoudswegen worden uitgevoerd in steenslag en zijn doorgroeibaar, zodat ze een natuurlijk karakter hebben en niet opvallen in het landschap” (eigen onderlijning)

Ook bij de beoordeling van de bezwaren van de verzoekende partij werd door de verzoekende partij gesteld dat de aanvraag zich in de omgeving integreert en het landschap nauwelijks aantast:

“1.Voor de aanleg van het GOG is een dwarsdijk noodzakelijk. Deze dwarsdijk wordt zo dicht als mogelijk aangelegd tegen de N42 om de landschappelijke hinder te beperken. De kruinhoogte van de dijk komt niet hoger dan de aanpalende straten, met name de Triepstraat en de Broekstraat. De dijk wordt aangelegd met een helling van 12/4 met taluds die ingezaaid worden met een grasmengsel. De dijk is zodoende gelijkaardig aan deze die in de naburige vallei van de Ophasseltbeek werd aangelegd (zie foto 1).

De onderhoudswegen voor de ruiming en het onderhoud van de sedimentvang zijn noodzakelijk voor een vlotte ruiming. De dienstwegen worden aangelegd in steenslag, eveneens gelijkaardig aan deze die aangelegd is langs de sedimentvang van de Ophasseltbeek (zie foto 2). De visuele impact is beperkt daar het gaat om steenslag waarbij een beperkte plantengroei doorheen de steenslag mogelijk is. De steenslag is immers enkel noodzakelijk om te zorgen voor voldoende draagkracht om de ruimingsmachines te dragen.

De voorziene ingrepen in het landschap worden op en doordachte plaats nabij een harde infrastructuur, namelijk de gewestweg en nabij de noordelijke bebouwing aangebracht. Zodoende integreert de aanvraag zich in deze omgeving en wordt het landschap nauwelijks aangetast.

[Figuur 1: dwarsdijk GOG Ophasseltbeek (13 september 2013)]

[Figuur 2: onderhoudsweg langs de sedimentvang Ophasseltbeek (11 september 2013)]

3.Zoals beschreven in het voorontwerp worden de drie GOG's gemodelleerd en ingepland voor de bescherming van infrastructuur in het stroomgebied van de Molenbeek-Zandbergen. Onder de infrastructuur vallen zowel woningen, straten en hoeves. De GOG's, waaronder die van de Moenebroekbeek, hebben dus ook een gunstig effect tov de landbouwsector.

Het is trouwens onmogelijk om water te bufferen in een gebied met enkel een bestemming waartoe het een gunstig effect heeft.

Het hier voorziene gecontroleerd overstromingsgebied wordt aangelegd in een van nature overstroombaar gebied dat effectief overstroomt. De bestemming wordt dan ook niet aangetast.” (eigen onderlijning)

Bovendien verleende Landbouw en Visserij op 30 juli 2013 een voorwaardelijk gunstig advies verleend. Er werd gesteld dat er vanuit landbouwkundig oogpunt geen bezwaren bestaan met betrekking tot de realisatie van het GOG in het desbetreffende gebied.

Uit het bovenstaande volgt dat de verwerende partij afdoende motiveerde waarom het project in overeenstemming is met het landschap (waarbij gesteld wordt dat de dijk in de ‘nabijheid’ van de gewestweg wordt voorzien).

De verwerende partij benadrukt dat het GOG wordt aangelegd in een van nature overstroombaar gebied dat effectief overstroomt. Dit wordt door de verzoekende partij niet betwist in haar verzoekschrift, integendeel. De verzoekende partij is weinig ernstig waar ze stelt dat het GOG niet inpasbaar zou zijn op de voorziene plaats. Dit gebied wordt momenteel, zonder de aanleg van het GOG, al geconfronteerd met overstromingen. Uw Raad kan zich bovendien niet in de plaats stellen van de vergunningverlenende overheid.

Het loutere feit dat de verzoekende partij een andere mening is toegedaan (en uit het oog verliest dat het gebied waar het GOG wordt voorzien momenteel al overstromingen kent), brengt niet de onwettigheid van de eerste bestreden beslissing mee.

Er ligt geen schending voor van artikel 15 Inrichtingsbesluit of de materiële motiveringsplicht.

86. Het is de verwerende partij niet duidelijk wat de verzoekende partij op het punt van de relictzone wenst aan te voeren met ‘buiten een vermelding van de aanwezigheid doet de eerste verwerende partij hier voor het overige niets mee in diens besluit’.

De verzoekende partij zet niet afdoende en concreet uiteen hoe dit tot de onwettigheid van de eerste bestreden beslissing kan leiden.

Bovendien werd hierboven aangetoond dat het landschap niet wordt aangetast door het project.

De verwerende partij dient geenszins een beoordeling te maken van de inpasbaarheid van het project in het gebied stroomafwaarts gelegen van het project, zoals de verzoekende partij uiteenzet in het onderdeel ‘ten aanzien van de gronden stroomafwaarts de GOG-constructie’.

Het GOG wordt niet in het stroomafwaarts gelegen gebied voorzien.

Bovendien werd hierboven meermaals aangegeven dat er geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten of een aantasting van het landschap.

88. Waar de verzoekende partij tot slot verwijst naar het eerste en tweede middel m.b.t. de vermeende schending van de diverse beginselen van behoorlijk bestuur, verwijst de

verwerende partij eveneens naar wat hierboven in het eerste en tweede middel werd uiteengezet.

89. Het derde middel is voor zover het ontvankelijk is, ongegrond.

...

De verzoekende partij dupliceert:

“ ...

1) Hierover werd in het verzoekschrift geschreven : “Inzake de schending van de overige beginselen verwijzen we naar de uiteenzetting onder het eerste en tweede middel.” Het lijkt ons zinloos om een verzoekschrift te vullen met identieke passages m.b.t. bepaalde beginselen. De schending van die beginselen volgt o.i. duidelijk en overvloedig uit de tekst bij het derde middel alsook uit de linken die er zijn met de eerste twee middelen.

2) Aangezien het project niet ten dienste staat van de landbouw op de plaats waar de GOG-infrastructuur aangelegd wordt, kan dit project niet in overeenstemming staan met de agrarische bestemming.

Een (gunstig) advies van de dienst Landbouw en Visserij kan niets veranderen aan deze vaststelling.

3) In het verzoekschrift hebben we stil gestaan bij het cruciale verschil tussen een natuurlijk overstromingsgebied en een gecontroleerd overstromingsgebied. In dit laatste geval zal water voor een langere duur dan in het geval van natuurlijke overstromingen op het terrein blijven staan. Dit kan nefaste gevolgen hebben voor bepaalde teelten of graslanden die afsterven als ze te lang onder blijven staan door een zuurstofgebrek van de wortels en de bovengrondse planten.

4) Door het feit dat voorliggende projectgebied aangeduid werd als relictzone benadrukt des te meer te landschappelijke waarden die hier aanwezig zijn. Die landschapswaarden hier bestaan uit laaggelegen weilanden in de vallei. Door de aanleg van een dijk dwars op de vallei verliest deze vallei een van diens karakteristieken en ook diens uitgestrektheid.

5) O.i. dient hier wel rekening mee gehouden te worden. Evenzo is het als men een groot appartementsgebouw ergens wenst neer te planten men rekening houdt met o.m. het lichtverlies voor de omgeving. Men kijkt dus niet louter naar de grond waarop het appartementsgebouw komt te staan.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.3.1, § 1, eerste lid, 1°, a) VCRO bepaalt dat een vergunning wordt geweigerd indien het aangevraagde onverenigbaar is met stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken.

2.

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of

voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat deze afdoende moeten zijn.

Een vergunningbesluit moet derhalve duidelijk en op afdoende wijze de redenen opgeven waarop het vergunningverlenend bestuursorgaan haar beslissing steunt.

Bij het beoordelen van de wettigheid van een vergunningsbeslissing dient derhalve rekening gehouden te worden met de redenen die omschreven zijn in het vergunningsbeslissing en kan er geen rekening worden gehouden met aanvullende argumentatie in latere procedurestukken.

3.

Het wordt niet betwist dat “de gronden waar de GOG-constructie komt” volgens het toepasselijke gewestplan ‘Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem’, zoals vastgesteld bij koninklijk besluit van 30 mei 1978, gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Artikel 11, 4.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (Inrichtingsbesluit) bepaalt:

“De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven.”

De vergunningverlenende overheid die over een aanvraag beschikt op grond van de geciteerde bepaling dient na te gaan of de betrokken bouwwerken een landbouwbestemming hebben.

4.

In de bestreden beslissing overweegt de verwerende partij dat de aanvraag principieel in overeenstemming is met de geldende voorschriften “want de bestemming van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied komt niet in het gedrang” en “(a)ldus bestaat hier geen gewestplanstrijdigheid”. Bij de beoordeling van de bezwaren stelt de verwerende partij nog dat de drie geplande overstromingsgebieden dienen ter bescherming van infrastructuur in het stroomgebied van de Molenbeek-Zandbergen en dus ook een gunstig effect hebben voor de landbouwsector, dat het trouwens onmogelijk is om water te bufferen in een gebied met enkel een bestemming waartoe het een gunstig effect heeft, dat het hier voorziene gecontroleerd overstromingsgebied wordt aangelegd in een van nature overstroombaar gebied dat effectief overstroomt, waarna wordt besloten dat de bestemming niet wordt aangetast.

Uit deze overwegingen blijkt dat de verwerende partij tot de conclusie komt dat het aangevraagde “principieel in overeenstemming is” met de bestemming agrarisch gebied om reden dat de agrarische bestemming niet in het gedrang komt door de aangevraagde bouwwerken, een gunstig effect hebben voor de landbouwsector en het gebied van nature overstroombaar is. Deze overwegingen zijn echter niet dienstig om tot de conclusie te komen dat een aanvraag kan vergund worden op grond van het hiervoor geciteerde artikel 11, 4.1, dat noodzaakt om na te gaan of de gevraagde bouwwerken een landbouwbestemming hebben.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het beroep tegen de tweede en derde bestreden beslissing is onontvankelijk.
2. Het beroep tegen de eerste bestreden beslissing is gegrond.
3. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 8 november 2013, waarbij aan de Vlaamse Milieumaatschappij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor het aanleggen van een dijklichaam met knijpconstructie ten behoeve van de uitbouw van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Moenebroekbeek op percelen gelegen te 9570 Lierde, Brugstraat - Triepstraat en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie A, nummer 339f en afdeling 3, sectie A, nummer 1e8.
4. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de Vlaamse Milieumaatschappij en dit binnen een vervalt termijn van 4 maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.
5. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 2 februari 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vierde kamer, samengesteld uit:

Nathalie DE CLERCQ,   voorzitter van de vierde kamer,
met bijstand van
Katrien VISSERS,   toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Katrien VISSERS

Nathalie DE CLERCQ